

În acest sens cred că trebuie adoptat exemplul Ungariei. Obligățiile ce i-ar reveni statului, ar fi păstrarea unor legături și încurajarea acestora cu comunitățile de români din afară. La nevoie chiar ajutorarea unora sau a instituțiilor românești aflate în alte state.

Aș exemplifica cu românii din Bucovina de Nord și Herța, cu Biblioteca Română de la Freiburg, cu românii din Timoc și din Grecia, cu ajutorarea Institutului Pedagogic de la Szeged din Ungaria – exemplele nu sunt limitative. De asemenea de a le ușura românilor destărați garantarea drepturilor lor elementare din țară.

S.C.: Ajutorarea României de către originarii români, astăzi cetățeni ai altor state, prin diverse acțiuni de PR în favoarea României ar putea fi interpretată ca o manifestare de dublă loialitate?

D.Z.: Nu cred deloc că ar fi o problemă de dublă loialitate. De altfel, același lucru s-ar putea spune și unor cetățeni integral străini care ar ajuta România.

S.C.: Ce funcții credeți că li s-ar putea acorda originarilor români, cetățeni ai altor state astăzi?

D.Z.: Nu știu dacă se pune chestiunea de a obține neapărat funcții din partea statului român.

Dacă au cetățenia română și a altui stat orice român ar trebui să ocupe în România, dacă își are și domiciliul acolo, orice funcție publică sau privată.

Dacă nu este rezident în România sigur că poate ocupa funcții în domeniul privat, iar ca funcție publică ar putea fi consuli sau consuli onorifici.

S.C.: Majestatea Sa Regele Mihai și Casa Regală s-au angajat în a sprijini România, prin relațiile pe care le au cu alte Case Regale din Europa, în strădania ei de a deveni membră în NATO - lucru care deja s-a petrecut, și la intrarea României în UE. Cum apreciați aceasta?

D.Z.: Apreciez ca un fapt realist și constructiv, M.S. Regele Mihai nedezmintându-și astfel patriotismul și interesul pentru țara sa.

S.C.: Cum vedeți posibilitatea restaurării monarhiei în România?

D.Z.: Întâi de toate cred că instituția monarhiei constituțională este cea mai benefică pentru un stat democratic. Apoi că, din păcate, în România, cel puțin pentru moment, problema restaurării monarhiei nu este de actualitate.

Îndrăznesc să spun că alta ar fi fost situația dacă M.S. Regele s-ar fi implicat din primul moment, chiar de la Timișoara, în decembrie 1989. Apoi că, chiar mai târziu, elementele de decizie din România au împiedicat revenirea Regelui în țară, că se numeau ei Ion Iliescu, Emil Constantinescu sau Corneliu Coposu. Sunt îndreptățiți să afirm cele de mai înainte deoarece am cam fost în mijlocul mai tuturor inițiativelor care urmăreau acest scop.

S.C.: Ce mai doriți să adăugați?

D.Z.: Ar mai fi foarte, foarte multe lucruri de adăugat, dar ne-ar trebui un spațiu considerabil în a le aborda. Vă mulțumesc că mi-ați dat ocazia, după 20 de ani, pe această cale, să avem un dialog, cu tematica propusă de dumneavoastră, dialog cu cititorii CURIERULUI ROMÂNESC al cărui cititor asiduu mă număr.

◇

”BINECUVÂNTATĂ FII, ÎNCHISOARE!”

Radu Negrescu - Suțu

La inițiativa cunoscutului jurnalist Ilie Mihalcea și cu prețiosul aport al altor persoane entuziaste, între care romancierul Bujor Nedelcovici, cineastul Dan Burlac și, în primul rând, scriitorul Sergiu Grossu, cinematograful Latina din Paris a prezentat în premieră, pe 20 februarie a.c., în regia Maestrului Nicolae Mărgineanu, filmul de lung metraj „Binecuvântată fii, închisoare!”

Acest eveniment nu ar fi putut avea loc fără grațioasă participare a directoarei acestui cinematograful parizian, Dna Silvia Balea care, ca și în alte dăți, a pus sala la dispoziția comunității române din Paris, cu toată generozitatea sufletească ce o caracterizează.

Cum presa din țară și din exil a relatat, în ultimul timp, de nenumărate ori acest remarcabil eveniment, mă voi mărgini doar la câteva impresii în urma vizionării filmului care treasează, în linii mari, viața Nicoletei-Valeria Bruteanu, căsătorită ulterior Grossu, martiră a neamului în lupta pentru libertate și credință, accentul fiind pus pe experiența carcerală.

Nicoleta, tână anticomunistă care activa în cadrul Partidului Tărănesc al unchiului său, Iuliu Maniu, este arbitrar arestată în 1949 și trece prin toată panoplia suferințelor și supliciilor anchetelor comuniste. Bineînțeles că filmul nu este decât un rezumat, o idee a acestor torturi, practicate de niște oameni bolnavi, care și-au pus bestialitatea în slujba unui regim criminal, căci în realitate ele depășesc orice imaginație.

Trecând și eu, în perioada condamnării, prin anchetele Securității (fără a căuta vreo comparație cu experiența Dnei Bruteanu), știu că anchetatorii nu erau nicicum de două feluri, buni și răi, ci doar actori care-și jucau mășavele roluri, în cadrul unui aceluiași scenariu, dinainte stabilit. Căci anchetatorul „uman”, care te lua cu binișorul, oferindu-ți cafele și țigări în loc să te schingiuiască în bătaie, precum o făcuse predecesorul său, nu o făcea din sentimente omeneste sau compasiune, nici din comprehensiune sau altruism, ci aplica, pur și simplu, o altă tactică prin care, uneori, se putea obține ce nu se obținuse prin bătaie.

Târgul ce ți se propunea era simplu: dădeai aparent doar câteva nume și a doua zi erai liber să te plimbi pe Calea Victoriei! Spun „aparent”, întrucât promisiunile securiștilor nu au valorat niciodată mai mult decât ei înșiși. În cazul în care aveai simțul onoarei față de tine însuși, erai liber să nu te mai poți privi în oglindă, din acea clipă, tot restul vieții, deci nu puteai accepta târgul. Nicoleta Bruteanu avea acest simț al onoarei mult prea dezvoltat pentru a ceda și, astfel, detenția și supliciuul său se vor prelungi ani de zile.

În magistrala interpretare a Mariei Ploae în rolul principal, care-și trăiește cu convingere și cu intensitatea marelui său talent dificilul rol, filmul Maestrului Mărgineanu este o remarcabilă realizare.

S-a spus că Nicoleta Bruteanu L-a descoperit pe Dumnezeu în închisoare. Eu cred, din contră, că Dumnezeu a ales-o și, asemenea martirilor creștini, drumul credinței sale trebuia să treacă prin încercarea chinurilor și suferințelor. Colegele sale de detenție, care erau legionare, le numeau, în mistică lor proprie, ”pădurea cu fiare” și ”mlaștina deznădejdiei”.

Coleta Bruteanu relatează că, prin mistica sa personală, pentru dânsa pușcăriile comuniste au fost favoarea pe care Domnul, în mărînimia Sa, i-a acordat-o și că, paradoxal, a fost mult mai aproape de Dumnezeu în închisoare decât în libertate.

Scena Învierii de Paști este sublimă. Filmată și interpretată cu multă măiestrie și maximă intensitate, cred că până și un ateu convins ar fi fost emoționat

sau impresionat. Cel Care a învins Moartea prin a Sa moarte, Cel Care este „moartea morții și învierea vieții”, cum spunea Eminescu, era celebrat în cor de toate deținutele închisorii, cu pasiunea și curajul pe care ți le dă numai credința, chiar acolo, în mijlocul Împărăției Morții, și sub protestele neputincioase ale oamenilor-bestii, cerberii închisorii.

În timp ce celelalte deținute îi blestemau pe anchetatorii care se temeau totuși de blesteme, Coleta Bruteanu a ales calea Domnului Iisus: își combătea dușmanii prin iubire creștinească, combătând Răul prin Bine. Cu riscul de a nu fi înțeleasă. Tainică metodă a Învățăturii supreme, această cale i-a permis să reziste și să iasă învingătoare din încheștarea morții și, lucru foarte important, să-și ajute kolegele de detenție.

Unică notă discordantă, finalul surprinzător al filmului m-a descumpănit. Se înțelege că, după ce ieșise victorioasă din toate încercările, Nicoleta Bruteanu ar fi fost tentată să se sinucidă, secvență ce nu apare totuși în cartea-mărturie care a stat la baza filmului (“Bénie sois-tu, prison!” – Editions Plon, Paris 1976).

De ce ar fi făcut-o? Nu știu. Dar știu de ce nu ar fi făcut-o, întrucât nu are nici un rost să te sinucizi atunci când crezi cu toată sinceritatea și tăria ființei tale că „nici o urgie nu se va apropia de cortul tău, căci El (Domnul) va porunci îngerilor Săi să te păzească în toate căile tale...” (Psalmi, 91, 10-11). Coleta credea în Dumnezeu biruitor pe care se angajase să-L slujească toată viața și, de regulă, nu te sinucizi atunci când ești biruitor. Căci, obișnuia dânsa să spună: „Domnul este de partea mea, nu mă tem de nimic; ce pot să-mi facă niște oameni?” (Psalmi 118, 6).

Astfel de persoane, e drept, puține, asemenea Nicoletei Bruteanu, martiri și eroi ai neamului, sunt pildă generațiilor viitoare. Acesta este, de altfel, și rolul filmului: educativ.

Sergiu Grossu, soțul de o viață al Coletei, fost deținut politic anticomunist și dânsul, activează în acest sens în țară, în cadrul Fundației Nicoleta-Valeria Grossu, pe care a creat-o după 1989.

Cu acest film, o mică dar importantă piatră a fost pusă la temelie societății române viitoare, cu binecuvântarea Celui de Sus.

* Producătorul filmului: Nicolae Mărgineanu.

* Filmul a fost realizat de AGIRFILM din București.

* A fost finanțat de către Oficiul Național de Cinematografie.

* Premiera filmului a avut loc simultan la București, Iași și Cluj.

◇

(Continuare din pag. 10: Literatură de limbă...)

Păcat că România nu face nici un pas pentru apropierea generațiilor a doua și a treia a celor ce au aliat (imigrat) din România. Perioada ceaustă i-a îndepărtat și psihologic n-au avut nici o identificare cu regimul de acolo.

Fenomenul sociologic al unei populații care manifestă afinități cu țara de origine, chiar după jumătate de veac de la părăsirea ei, merită cercetat și publicat.

De semnalat că în Israel, țara cu cele mai multe publicații în limba română, în afara României, nu există un centru cultural românesc pe lângă Ambasada Română, deși în anumite capitale semnalăm existența unor asemenea centre. Eforturile D-nei Dr. M.V. Stoica, ambasador al României în Israel, de a realiza un asemenea centru, încă nu au dat roade.

◇

SILVIA CONSTANTINESCU:

EXIL - Oameni și idei

ISBN 91-972440-0-7

Cartea poate fi procurată de la
EDITURA CURIERUL ROMÂNESC
Altvägen 99, 142 42 SKOGÅS - SUECIA.

☆

Prețul cărții = 120 SEK + porto: 24:- SEK Suedia,
29:- SEK Europa, 38:- SEK alte continente
(prețurile includ TVA).

ABONAȚI-VĂ LA

CURIERUL
ROMÂNESC

Apare în Suedia din anul 1980!